

Válka v Gaze znamená katastrofu pro energetickou bezpečnost Evropy

 zvedavec.news/komentare/2023/11/9871-valka-v-gaze-znamenata-katastrofu-pro-energetickou-bezpecnost-evropy.htm

Osa zdrojů:

Mohamad Hasan Sweidan

15.11.2023 Komentáře Témata: Evropská unie, Energetika, Ekonomika, Geopolitika 1373 slov

Zdá se, že izraelská válka v Gaze přeroste v celoregionální konflikt v západní Asii, která je od přerušení ruských dodávek hlavním zdrojem ropy a plynu pro Evropu. Jakýkoli regionální požár zvýší ceny energií, zejména pokud konflikt pronikne do vodních cest Perského zálivu.

Po vypuknutí konfliktu na Ukrajině před téměř dvěma lety Evropané uvalili na Rusko, které vlastní šest procent světových zásob ropy a významných 24 procent světových zásob plynu, omezené embargo.

Toto strategické rozhodnutí přinutilo Evropu urychleně hledat alternativní zdroje energie, mimo jiné v západní Asii a severní Africe, tedy v regionech, které dohromady obsahují přibližně 57 procent světových zásob ropy a 41 procent prokázaných světových zásob plynu.

Nahrazení ruského zemního plynu jiným, dražším a logisticky problematičtější dovozem plynu přišlo Evropany draho. Dnes však mohou být i tyto druhotné zdroje energie vážně ohroženy, pokud se nevybíravé bombardování Palestinců v Gaze ze strany Izraele bude dále stupňovat a zaplete do něj další země v energeticky bohatém regionu.

Energie v západní Asii a severní Africe

Západní Asie a severní Afrika jsou již dlouho klíčovými hráči na světové energetické scéně. Podle údajů zveřejněných Mezinárodní energetickou agenturou v roce 2022 se tento region podílel zhruba 50 % na celosvětovém vývozu ropy a 15 % na vývozu zemního plynu.

Proto když se Evropská unie rozhodla snížit svou závislost na ruském plynu, považovala producenty ze západní Asie a severní Afriky za potenciální zachránce při uspokojování energetických potřeb kontinentu.

V roce 2021 se jako nejvýznamnější vývozci ropy v regionu západní Asie a severní Afriky ukázaly Saúdská Arábie (14,5 % celosvětového vývozu ropy), Irák (7,57 %), Spojené arabské emiráty (6,15 %) a Kuvajt (4,21 %). Co se týče vývozu zemního plynu v roce 2022, mezi největší hráče patřily Katar (136,3 m³/rok), Alžírsko (38,4 m³/rok), Írán (17,7 m³/rok), Omán (11 m³/rok) a Egypt (8,9 m³/rok).

Konflikt na Ukrajině vedl k nárůstu spotřeby ropy v Evropě o 2 % ve srovnání se spotřebou v předválečném období. Údaje o dovozu ropy do EU ve druhém čtvrtletí roku 2023 ukázaly, že hlavními vývozci ropy do Evropské unie byly Saúdská Arábie, Libye, Irák a Alžírsko, které dohromady dodávaly více než čtvrtinu potřeb Unie.

Naopak spotřeba plynu v Evropě ve stejném období klesla o 15 %. Z údajů o dovozu plynu do EU ve druhém čtvrtletí roku 2023 vyplývá, že hlavními dodavateli plynu do EU, ať už v kapalně nebo potrubní formě, byly Alžírsko, Katar, Omán, Libye, Turecko a Egypt. Tyto země dohromady pokrývaly více než třetinu potřeb Unie v oblasti plynu.

Zranitelnost Evropy vůči válce v západní Asii

Z historického hlediska má každé výraznější napětí nebo válka v západní Asii dopad na energetické trhy tím, že snižuje regionální dodávky ropy a zvyšuje globální ceny energií. Například v roce 2019,

kdy se jemenské síly vedené hnutím Ansarallah zaměřily na zařízení společnosti Aramco v Saúdské Arábii, se saúdský vývoz ropy propadl o téměř 5,7 milionu barelů denně.

Po zahájení záplavového útoku palestinského hnutí odporu Al-Aksá na Izrael 7. října vzrostly ceny zemního plynu v Evropě o 35 %. Tento prudký nárůst byl způsoben uzavřením plynového pole u okupovaného palestinského pobřeží z bezpečnostních důvodů a výbuchem plynovodu v Baltském moři. Stručně řečeno, ukrajinský konflikt a válka v Palestině se střetly, což mělo nepříznivý dopad na ceny energií v Evropě.

V návaznosti na povodeň v Al-Aksá provedla Světová banka studii analýzy geopolitických rizik, aby posoudila dopad tohoto palestinsko-izraelského konfliktu na světové ceny ropy. Studie rozdělila eskalaci napětí do tří úrovní: malé, střední a velké.

Ve scénáři „malého napětí“ podobného válce v Libyi v roce 2011 Světová banka předpokládá snížení globálních dodávek ropy o 0,5 až 2 miliony barelů denně, což povede k počátečnímu nárůstu ceny ropy o 3 až 13 % – mezi 93 a 102 dolary za barel.

Ve scénáři „středního napětí“, který se podobá válce v Iráku v roce 2003, Světová banka předpokládá snížení celosvětové nabídky ropy o 3 až 5 milionů barelů denně, což vyvolá počáteční nárůst ceny ropy o 21 až 35 procent, neboli náklady v rozmezí 109 až 121 dolarů za barel.

A konečně v případě scénáře „vysokého napětí“, který by připomínal například arabské ropné embargo z roku 1973, Světová banka předpokládá snížení celosvětových dodávek ropy o 6 až 8 milionů barelů denně, což by vedlo k počátečnímu nárůstu cen ropy o 56 až 75 procent a k prudkému zvýšení nákladů na 140 až 157 dolarů za barel.

Jakékoli takové zvýšení cen ropy by znamenalo katastrofu pro Evropu, která se již nyní potýká s břemenem nákupu energetických zdrojů za nadsazené ceny, aby kompenzovala snížený dovoz z Ruska.

Studie se sice nezabývala dopadem eskalace napětí na ceny zemního plynu v západní Asii, zdůraznila však vzájemnou provázanost energetických zdrojů. S poklesem dodávek ropy se vlnový efekt rozšiřuje na další zdroje energie, přičemž ceny plynu jsou ovlivněny obzvláště.

Změna závislosti na plynu

Evropa vystupuje jako kontinent, který s největší pravděpodobností zaznamená výrazný nárůst cen plynu v důsledku odklonu od ruského potrubního plynu, což povede k podstatně větší závislosti na zkapalněném zemním plynu (LNG) přepravovaném z USA.

Kromě bezprostředních důsledků eskalace napětí a hrozící regionální války, které zvyšují ceny ropy a plynu na celém světě, čelí Evropa mnoha dalším faktorům, které by mohly zásadně ovlivnit vývoz energie z arabského světa.

Rozsáhlý regionální konflikt, do něhož by byly zapojeny země Osy odporu, jako jsou Írán, Jemen, Irák, Sýrie a Libanon, by mohl mít neblahé důsledky. Všechny tyto země, které mají přístup k mořím a úžinám, by mohly potenciálně narušit obchodní cesty do Evropy, včetně pohybu ropy a zkapalněného plynu.

Hormuzský průliv, který se nachází mezi Ománem a Íránem, má nesmírný význam jako hlavní světový energetický koridor, kterým prochází více než pětina celosvětových dodávek ropy a třetina celkových dodávek zkapalněného zemního plynu.

Na tento průjezd spoléhají hlavní země vyvážející ropu, včetně Saúdské Arábie, Íránu, Spojených arabských emirátů, Kuvajtu a Iráku. Kromě toho Katar, největší světový vývozce LNG, přepravuje většinu svého vývozu LNG přes průliv. Vzhledem k tomu, že úžinou ročně prochází zhruba 20 % celosvětových toků LNG, mohlo by jakékoli uzavření úžiny Íránem nebo jeho spojenci vážně ovlivnit dodávky ropy a plynu do Evropy.

Jak Palestina krvácí, Evropa to pocítí na vlastní kůži

Další možný scénář zahrnuje uzavření průlivu Bab al-Mandab, strategického průlivu přes Jemen, který funguje jako spojovací článek námořní obchodní trasy spojující Středozemní moře a Indický oceán přes Rudé moře a Suezský průplav.

Touto trasou prochází většina vývozu zkapalněného zemního plynu z Perského zálivu a v roce 2017 tudy prošlo téměř 9 % veškeré ropy a rafinovaných produktů přepravovaných po moři, přičemž více než polovina z nich směřovala do Evropy. Uzavření průlivu Bab al-Mandab by mohlo tankery z Perského zálivu donutit k odklonu kolem jižního cípu Afriky, což by vedlo k prodloužení tranzitních časů a nákladů na přepravu.

Evropa by se ocitla před těžkou volbou: přijmout přemrštěné ceny za nepřetržitý tok ropy a plynu, který způsobuje vážné hospodářské napětí – nebo přehodnotit svůj postoj k ruskému plynu, což bude na mezinárodní úrovni vnímáno jako ponižující ústup.

EU se původně obrátila na západní Asii, aby nahradila klesající dodávky ruského plynu, i když to znamenalo vyšší náklady. Rostoucí vyhlídky na to, že palestinská válka přeroste v konflikt v celém regionu, však nyní vážně zpochybňují spolehlivost západoasijských dodávek

ropy a plynu do Evropy. Jakákoli eskalace konfliktu pravděpodobně povede k prudkému nárůstu cen energií a zasadí ničující ránu klíčovým odvětvím evropské ekonomiky, zejména Německu.

V očekávání hrozící krize začal německý kancléř Olaf Scholz v tichosti hledat alternativní zdroje energie: Minulý týden navštívil Ghanu a Nigérii v naději, že se mu podaří najít nové zdroje energie pro Evropu.

Jak Izrael zesiluje bombardování Gazy americkými a evropskými zbraněmi, riskuje, že se objeví nové bojové fronty, které otevřou vojensky vyspělejší prvky osy odporu v regionu, což hrozí rozsáhlou eskalací v celé západní Asii a může Evropu uvrhnout do ekonomického propadliště.

Doby, kdy se Evropa těšila nepřetržité prosperitě, zatímco západní Asie trpěla důsledky západní a izraelské politiky, jsou dávno pryč. Osa odporu – ve spojení s rostoucím vlivem multipolárních mocností, jako je Rusko a Čína – nyní disponuje schopnostmi a možnostmi, které by mohly zpochybnit západní osu od Washingtonu po Brusel a Tel Aviv a zásadně změnit globální energetický trh, jak ho známe.

Axis of Resources: Gaza war spells disaster for Europe's energy security vyšel 8.11.2023 na thecradle.co. Přelkad v ceně 550 Kč
Zvědavce.

Známka 1.0 (hodnotilo 33)

Oznámujte kvalitu článku jako ve škole
(1-výborný, 5-hrozný)

1 2 3 4 5

Diskuze

5 příspěvků
(5 nových)

odeslat jako odkaz

odeslat text článku

vytisknout

uložit jako PDF